

Srečno
novo leto
1970

DELO

glasilo KPI za slovensko narodno manjšino

UREDNIŠTVO in uprava: 34131 Trst,
Ul. Capitolina 3 - Telefon 744046, 744047

DOPISNIŠTVO za goriško pokrajino:
34170 Gorica, Ulica Locchi, 2
Telefon 24-36

NAROČNINA: Letna 1000 lir, polletna 550
lir. Poštni tekoči račun: Trst 11/7000

Obnovljena izdaja - Leto XXI. - Štev. 16 (746)

TRST - 29. decembra 1969

Posamezna številka 40 lir

Petnajstdnevnik Spedis. in abb.
Quindicinale post. Gruppo II

Ob zaključku leta

Slovenski šolniki terjajo svoje pravice

Umrl je tovariš dr. Jože Dekleva

**Neuklonljivi protifašist in borec
za pravice Slovencev, bivši
predsednik Slovenske kulturno
gospodarske zveze in občinski
svetovalec NSZ v Trstu.
Slava njegovemu spominu!**

(Žalostno vest smo prejeli, ko je bil list
v tisku)

Zasedanje odbora za manjšine

Italijansko - jugoslovansko mešani odbor za vprašanja etničnih manjšin je zaključil svoje 16. zasedanje. V soboto 20. decembra 1969 je bilo objavljeno poročilo o tem zasedanju. V poročilu je rečeno:

«Od 15. do 20. decembra 1969 je bilo v Beogradu 16. zasedanje italijansko - jugoslovanskega mešane odbora, ki ga predvideva člen 8 posebnega statuta priloge londonske spomenice o soglasju z dne 5. oktobra 1954.

Mešani odbor je proučeval razna vprašanja, ki se nanašajo na izvajanje posebnega statuta in je ugotovil napredek, ki sta ga obe strani prikazali. Obe strani sta prikazali svoje ocene glede ukrepov, ki jih bi jih bilo treba sprejeti v interesu obeh etničnih skupin. Mešani odbor je obširno analiziral ukrepe, ki se že izvajajo, kakor tudi one, ki so bili sprejeti med obema zasedanjima in ki se nanašajo na vprašanja v zvezi z izvajanjem določil posebnega statuta. Posebno se je zadržal pri raznih vprašanjih v zvezi z upravičenim zastopstvom, uporabo jezika in dejavnostjo organizacij obeh etničnih skupin. Obširno je analiziral vprašanja šolstva, saj je proučil vprašanje šolnikov in vprašanje šolske mreže. V tej zvezi je predvideno, da se s prihodnjim šolskim letom prične pouk v italijansko - jugoslovanski v srednji strokovni šoli s poukom v slovenščini v Trstu.»

V poročilu je še rečeno, kot običajno, da so razgovori potekali v «vzdušju medsebojnega razumevanja in priščnosti».

Kot vidimo, je poročilo zelo skop. Iz tega poročila se ne odražata «razumevanje in priščnost». Zaradi tega se ne moremo otresti slutnje, da so se pogovori sukali o raznih vprašanjih, ki so sicer lahko tudi važna, a da ni bilo na zasedanju doseženo tisto, kar smo pričakovali. O slovenski strokovni šoli v Trstu se je govorilo že prej.

Dopolnilni tečaj

Parlament je v dokončni obliki odobril zakonski osnutek za nujni ukrepi za univerze. I. člen novega zakona, ki še ni bil objavljen v Uradnem listu, določa, da se lahko diplomiranci učiteljskega vpišejo na katero koli fakulteto, v kolikor so s pozitivnim uspehom obiskovali dopolnilni tečaj, ki ga bo priredilo šolsko skrbništvo pod didaktično in znanstveno odgovornostjo univerzitetnih oblastev na osnovi določb prosvetnega ministrstva. Tak tečaj bo tudi na učiteljski A. M. Slomšek s slovenskim učnim jezikom v Trstu, če se bo prijavilo dovolj kandidatov.

vitev dostojnega stanovanja, za reformo zdravstvene službe, za zagotovitev svobodne, sodobne šole, ki bo ustrezala sedanji družbi.

Se vedno so odprta mnoga vprašanja demokracije, še vedno so odprta vprašanja Slovencev. Slovenska narodnostna skupnost še ni deželna pravica, ki ji pripadajo. Slovenci še niso izenačeni z ostalimi državljani. Skromni dosežki, do katerih je prišlo po zaslugi težke borbe, niso spremenili položaja. Slovenci v deželi so še vedno razdeljeni v tri različne kategorije. Slovenska šola je še vedno nepopolna in ni v skladu s potrebami in zahtevami. Strokovni zavod še ni ustanovljen. Niso bile še popravljene krivice, ki jih je prinesel fašizem. Za te cilje se bo morala nadaljevati in še bolj okrepiti skupna borba.

Ko se poslavljamo od leta 1969, izrekamo naše iskreno voščilo vsem tovarišem in prijateljem in njihovim družinam. V tem trenutku smo še bolj združeni z njimi. Toda z mislijo smo tudi pri junaškem vietnamskem ljudstvu, ki se junaško bori za svojo svobodo in neodvisnost, z mislijo pa smo tudi pri narodih socialističnih dežel in narodov vsega sveta, ki so borijo za boljše bodočnost, za pravico in za mir.

PAOLO SEMA

Protifašistične stranke odločno obsojajo zločine

Dne 17. decembra je bil v Gorici skupni sestanek predstavnikov pokrajinskih vodstev Krščanske demokracije (DC), socialistov (PSI), socialdemokratov (PSU), republikancev (PRI), komunistov (KPI), liberalcev (PLI) in Slovenske demokratske zveze. Na sestanku so razpravljali o sprejemu enotnega stališča do nedavnih zločinov dogodkov v Milanu in Rimu.

Sklicujoč se na skupne ideale in na demokratični izvor, iz katerega sta se razvila italijansko odpornišvo in tudi republiška ustava, so predstavniki omenjenih strank odločno obsodili zločine, ki so zahtevali vrsto nedolžnih žrtev in ki so vzeemirili javno mnenje

Vodstveni odbor goriške federacije KPI je razpravljala o sedanjem političnem položaju v državi. Ožigonal je žalostne dogodke v Milanu in Rimu. Poudaril je, da je namen teh dogodkov zaustaviti napredovanje delavskega razreda in ljudskih sil.

V poročilu za tisk je dalje rečeno, da s sedanji spletkami skušajo ustvariti zmerno levo sredino, ki bi bila pod pritiskom demokratske desnice in socialdemokratov in ki naj bi se izkazala kot sila «reda». Nadaljuje se pritisk na levčarske organizacije.

V poročilu je dalje rečeno: «Tudi v goriški pokrajini je prišlo do preiskav v zasebnih stanovanjih. Policisti so preiskali tudi stanovanja neke družine, ki je bila močno prizadeta med zadnjo vojno, saj

Pred dvema tednoma se stakali slovenski šolniki na Tržaškem in Goriškem. Stavka je popolnoma uspela.

Se pred to stavko je odbor Sindikata slovenske šole v Trstu poslal prosvetnemu ministru v Rim resolucijo, v kateri je med drugim rečeno:

«Odbor Sindikata slov. šole je ugotovil, da še ni bila uresničena nobena zahteva za ureditev položaja šolnikov na slovenskih srednjih šolah. Zato je odbor naše organizacije izglasoval naslednjo resolucijo:

1. Objavljen in uveljavljen naj bo — brez zavlačevanja — odlok predsednika republike, katerega je že zdavnaj pripravila medministrska komisija za usposobljenostne izpite in za priznanje usposobljenostnega izpita IX. razred slovenski jezik in slovstvo, tistim, ki so ga napravili pred veljavnostjo zgoraj omenjenega odloka;

2. veljata naj takoj oba zakona »Bellisario« — in sicer zakon št. 603 z dne 25. julija 1966 in zakon št. 468 z dne 2. aprila 1968. Slovenski šolniki se niso mogli udeležiti natečajev, ki jih

omenjena zakona določata, kajti to sta jim prepredila tedanji prosvetni minister in šolski skrbnik, čeprav je znano, da navaden ministrski odlok in okrožnica šolskega odbora ne moreta spreminjati veljavnosti splošnih pravic, ki jih določa kak zakon;

3. velja naj končno za šolnike, ki so učili na slovenski šoli na dan podpisa londonskega sporazuma — člen 4 c priložene spomenice. Teško je namreč razumeti, kako je bil že zdavnaj uveljavljen člen 2 d in ne tudi člen 4 c spomenice, ki je s prejšnjim tesno povezan;

4. veljajo naj za šolnike na slovenskih srednjih in osnovnih šolah vse olajšave in pravice, ki jih že zdavnaj uživajo kolegi na šolah z italijanskim učnim jezikom;

5. na sestanku zastopnikov sindikatov slovenske šole in prosvetnega ministra naj bodo čimprej rešena predhodna vprašanja, ki se nanašajo na neurejen pravni in gospodarski položaj slovenskih šolnikov;

6. Sindikat slovenske šole se pridružuje tudi splošnim zahtevam, ki so jih sporočile sorodne strokovne sindikalne organizacije.»

Italijansko - jugoslovanskemu odboru za manjšinska vprašanja, ki je pred dvema tednoma zasedal v Beogradu, pa je vodstvo Sindikata slovenske šole poslalo naslednje pismo:

«Pozdravljamo zasedanje ugodne komisije in ji voščimo, da bi po 15 letih delovanja končno le prispevala k rešitvi socialno kričečega položaja tistih šolnikov na slovenskih šolah na Tržaškem, ki so bili v službi na dan podpisa londonske spomenice.

Menimo namreč, da je že skrajni čas, da se poravi ta dolgoletna socialna krivica. Po členu 4 c priloge II. londonske spomenice se obe vladi obvezujeta, da bosta vse napravili, kar je v njihovi moči, da bodo šolniki, ki so učili na dan podpisa spomenice, postali stalni

Nerazumljivo je kako je bil uveljavljen sploh člen 2 d, po katerem so morali ti šolniki nostrificirati svoje diplome obvezno v roku 7 let in ne člen 4 c, ki je s prejšnjim tesno povezan. Člen 4 c se namreč jasno sklicuje glede načina izvajanja tudi glede roka — na člen 2 d.

Če ne bo mešana komisija tudi na tem 16. zasedanju pokazala sporazumnega zanimanja za to dolgoletno socialno krivico, se bodo prizadeti šolniki in njihova sindikalna organizacija pritožili še:

a) na sopolisnici londonske spomenice in sicer Zedinjeno kraljevino Velike Britanije in Združene države Amerike in

b) na komisijo za človečanske pravice pri Združenih narodih. Saj so podpisnice londonske spomenice obvestile o podpisu spomenice Varnostni svet Združenih narodov, obe zainteresirani vladi pa se v prvi točki II. priloge posebnega statuta sklicujeta na načelo človečanskih pravic, ki jih je izglasovala Glavna skupščina Organizacije združenih narodov dne 10. decembra 1948.»

Sekcija KPI - Milje

vošči vsem članom
partije in vsem
volivcem v miljski
občini

uspehov polno
leto 1970

Deželna konferenca o izseljenstvu

Zahteve beneških Slovencev

V dneih 13. in 14. decembra je bila v Vidmu deželna konferenca, na kateri so razpravljali o vprašanih izseljevanja. Konference so se udeležili predstavniki oblasti, državni in deželni posilanci, predstavniki političnih strank, in seveda zastopniki izseljencev. Govorila sta tudi dva zastopnika izseljencev iz Slovenske Benečije, Marko Petrič, predsednik Društva slovenskih izseljencev v Švici in Renzo Del Medico, tajnik istega društva. Omenimo naj še, da so se konference udeležili tudi predstavniki KPI in sicer: senator Paolo Sema, poslanec Mario Lizzero in deželni svetovalec Dušan Lovriha. Iz govora, ki ga je imel Marko Petrič, povzemamo naslednje:

«Beneška Slovenija je najbolj zaostala in zanemarjeno področje Furlanije, kjer se zdi, da bi moralo življenje zamreti. Po štetju iz leta 1961 se je prebivalstvo devetih občin tega področja skrčilo za 13 odst. V zadnjih letih se je težnja po krčenju števila prebivalcev še bolj povečala. Zaradi izseljevanja se je ustvarila v Benečiji huda praznina. V nekaterih vaseh živi le še nekaj starejših oseb. V vasi Muzci je od 54 domov zapuščenih 23. V tej vasi prebiva le še 48 oseb. V vasi Platišče je praznih 39, v kraju Micoti pa 16 domov. V vasi Prosnid je leta 1946 živelo 400 oseb, danes jih tam prebiva le še okrog 80. V Kovačevici pri Sv. Leonardu, živi samo še ena družina, v naselju Picon pa sta naseljeni le dve hiši.

Ti primeri lahko povedo, kako izveseljevanje pušča za seboj vedno večje praznine. Doma ostajajo le starčki in tisti, ki so nesposobni za delo. Od tod tudi malo število rojstev, veliko več pa smrti.

Zares skrajni čas je, da se tem ljudem, ki jih tarejo nečloveške tegobe, prinese nekaj vedrosti; skrajni čas je, da se nekaj naredi za dejanski prepored teh krajev in za obstanek domačinov na rodni zemlji.

Ze nad sto let čakamo, da bi se kdo spomnil na nas, ne le tedaj, ko moramo na vojno ne le tedaj, ko nas imenujejo junaške državljane».

Marko Petrič je dalje govoril o perečih narodnostnih vprašanih. Ožigosal je zadržanje tistih krogov, ki vedno in namerno pozablajo, da v Nadiških dolinah živi slovenski rod in da temu rodu zanikajo pravice. Med drugimi je poudaril:

«Z obžalovanjem moramo ugotoviti, da sta bila zaščito Slovencev v Italiji sprejeta samo dva zakona, zakon o slovenski šoli, ki pa velja samo za tržaško in goriško pokrajino, in zakon o uporabi slovenskih imen. Slovenci v Furlaniji - Julijski krajini — in torej tudi v Beneški Sloveniji — želimo postati enakopravni državljani, kar pa bo možno z razveljavitvijo vseh zakonskih določb, ki nam zanikajo narodnostne pravice ter z uveljavitvijo zakonov, ki bi potrjevali pravico do uporabe slovenskega jezika na vseh ozemljih, kjer žive Slovenci. Zato od deželne odbora zahtevamo:

1. Da najde sredstva za to, da ostanejo naši ljudje na svoji zemlji, da s primernimi pobudami skrči izseljevanje ljudi, katerega smo podvrženi in zaradi česar se krči naša življajnskost kot Slovencev, ki se odtujujemo svojemu rodu z izseljevanjem po vsej Evropi. V tem smislu mora dežela dati pobudo za načrt ovred-

notenja našega področja in to z vsem, kar je za to potrebno, načrt za turistični razvoj, načrt za dvig naših kmetij načrt za ustanovitev novih zadrug raznih vrst, načrt za pogozdovanje in izboljšanje pašnikov ter za ureditev vodnih tokov. Zahtevamo prepotrebne investicije IRI, s katerimi naj se ustvarijo nova delovna mesta, na katerih naj se zaposli domača delovna sila.

2. Uvede naj se pet ur pouka slovenščine na teden v vseh osnovnih in srednjih šolah v krajih, kjer žive Slovenci; zahtevamo, da se slovenski jezik poučuje tudi na učiteljski šoli v Špetru Slovenov ter v poklicnih šolah, kakor tudi v otroških vrtcih.

3. V krajih, kjer žive Slovenci, naj se namestijo domači učitelji, ki obladajo slovenski jezik in ki so bili usposobljeni za poučevanje v jeziku učencev.

4. Treba je zagotoviti nadaljevanje prakse, da vsaj nekaj uradnikov v občinah, koder žive Slovenci, zna slovenski jezik in more v tem jeziku občevati z občani.

5. Podpreti je treba ustanovitev slovenske knjižnice in središča za etnografske, toponomastične in zgodovinske študije in to v enem izmed osrednjih krajev področja, na katerem žive Slovenci.

6. Potrebno je zmanjšati na najmanjšo mero zlo vojaških služnosti, ki močno ovira natanje in uresničevanje pobud gospodarskega razvoja v deželi. Tudi te služnosti povzročajo siromaštvo, izseljevanje in zmanjšujejo osebno svobodo

7. Nujno je, da se na videmski fakulteti za jezike uvede poučevanje slovenskega jezika in slovenščine».

Združnje bivših političnih preganjancev vabi vse tiste, ki so bili za časa fašizma v konfinaciji, naj se čimprej zglasijo na sedežu v Trstu — Ulica Cesare Battisti 8, prvo nadstropje.

O radijski oddaji «Kdo, kdaj, zakaj»

Radio Trst A ima vsako nedeljo na sporedu oddajo z naslovom Kdo, kdaj, zakaj — odmevi tedna v deželi. Če smo pravilno razumeli naslov, potem menimo, da bi oddaja morala posredovati resnične odmeve, predvsem tiste s področja, ki zanimajo Slovence v deželi.

Ker je radio javno občilo, ki ga vsi vzdržujemo, bi morale oddaje biti nepristranske.

Koliko krat smo slišali odmeve slovenskih občin? In vendar občine obstajajo, njihove uprave pa so izvoljene in so torej izraz ljudstva.

Na Tržaškem in Goriškem deluje mnogo slovenskih prosvetnih društev. Koliko krat je prišel do izraza odmev teh društev?

Imamo dve kmečki organizaciji, v katerih je včlanjena večina slovenskih kmetov. Koliko krat je prišel do izraza odmev teh organizacij?

Te misli nam je posredoval starejši radijski naročnik. Dejal nam je: napišite jih z mastnimi črkami.

Seveda ne gre le za oddajo, ki jo omenja radijski naročnik. Vprašanje je širše. Dejansko so skoraj vse radijske oddaje pristranske, tuje slovenskemu človeku.

Radio Trst A naj utreza protifašističnim izročilom Slovencev

Komisija za notranje zadeve pri poslanski zbornici, je pretekli teden odobrila konvencijo z RAI, ki predvideva letni prispevek 140 milijonov lir za radijske postaje, ki oddajajo v italijanskem in slovenskem jeziku v deželi Furlaniji - Julijski krajini. Povišanje prispevka naj bi služilo za kakovostno in količinsko izboljšanje radijskih oddaj.

V razpravo je med drugimi posegel tudi poslanec Albin Škerk, ki se je strinjal s prvim delom konvencije, tj. s tistim delom, ki zadeva prispevek za izboljšanje radijskih oddaj, ostro pa je kritiziral tisti del konvencije, ki se tiče usmeritve radijskih oddaj. Kritiziral je sestavo posvetovalne komisije, od katere je odvisna ta usmeritev. Po njegovem mnenju je sestava komisije odločno nedemokratska in ne upošteva prisotnosti radijskih naročnikov. Zlasti prizadeti so slovenski naročniki. Komisijo sestavlja namreč predsednik, ki ga imenuje vlada, dva visoka uradnika (enega imenuje ministrstvo za pošto in telekomunikacije, drugega pa vladni komisar dežele), predsednik deželne vlade pa imenuje ostale člane, in kot pravi poslanec Škerk, ni izključeno, da bodo izbrani iz vrst birokratov.

Komunistična parlamentarna sku-

oo

Okno v svet

Za mir v Vietnamu

Znani ameriški časnikar in politični komentator Walter Lippmann je v časopisu «Newsweek» objavil članek o vprašanih, ki so združena z umikom ameriške vojske iz Vietnamu. V bistvu Lippmann poudarja, da je «častno, čeprav ne zmagovito in slavno, za armado, ki ni opravičila svojega poslanstva, če se v redu umakne». Iz njegova sestavka povzemamo naslednje:

Zelo težko verjamem, da so realisti v Beli hiši, Pentagonu in zunanjem ministrstvu v resnici prepričani o pogajanjih zaradi slabosti in da mislijo, da zaradi zmanjšanja ameriške vojaške moči smemo pričakovati od Vietnamcev vse več in več. Zamišljam si lahko samo en način, kako bo delovala ta, v resnici zmešana, strategija. Mogoče, je, da bo zaradi umika ameriške pehote in prenašanja vojaškega bremena na južnovietnamske enote v Saigonu prišlo do političnega razpada, da se bo oblikovala nova vlada, ki se bo lahko pogovarjala z Vietkongom.

Nepojasnjena strategija

Alternativna strategija za končanje vojne se mora začeti s priznanjem, da je 500.000 ameriških vojakov na južnovietnamski tleh, največji in za vse praktične namene edini instrument, s katerim je moč posegati v notranje zadeve Južnega Vietnamu. Poglavitna zahteva vlade Severnega Vietnamu, kot za trjujejo njeni predstavniki, je ta, da se ameriške sile umaknejo. Iz tega sledi, da se bodo resnični pogovori začeli šele potem, ko bodo Američani pripravljeno pogajati se o pogojih in o času umika. Prav tega pa Američani nočejo storiti. Pariški pogovori se niso niti začeli prav zato, ker je Amerika zbrala čisto drugačno strategijo.

Namen ameriške strategije, ni da z umikom ameriških vojaških sil kupi koncesije od Hanoia, temveč da si zagotovi potrpežljivost ameriškega ljudstva spriču neskočno

p'na je s tem v zvezi predložila spreminevalni predlog, po katerem naj bi člen 2 konvencije določal, naj predstavljajo javno mnenje v komisiji štirje deželni svetovalci, dva Italijana in dva Slovence. Toda spreminevalni predlog ni bil sprejet. Vlada je namreč že podpisala konvencijo z RAI in je parlamentarno komisijo postavila pred izvršeno dejstvo.

«V tem specifičnem primeru primeru», je poudaril poslanec Škerk, «je vlada še enkrat prezrla slovensko narodnostno skupnost. Ni hotela upoštevati želje slovenske narodnostne skupnosti.»

Poslanec Škerk je poudaril, da bi radijska postaja, ki oddaja v slovenskem jeziku, morala postati nepristransko sredstvo za obveščanje in širjenje kulturnih vrednot, ki naj ustrezajo protifašističnim tradicijam prebivalstva dežele Furlanije - Julijske krajine, predvsem pa Slovencev, ki so dali velik delež v boju za svobodo.

Poslanec Škerk je zaključil svoj govor rekoč: «Zahtevamo večje pravice na tem področju. Zavzemali se bomo tudi zato, da bi slovenskemu prebivalstvu dali na razpolago tudi nekaj ur tedenskega televizijskega sporeda v slovenščini».

oo

dolge ameriške okupacije v Južnem Vietnamu. To je resnična, čeprav nepojasnjena in nepriznana uradna strategija, ki je tudi veliko bolj smiselna kot deklarirana strategija zmanjševanja ameriške vojaške moči s čimer naj bi vsiljevali svoje politične cilje. Resnična strategija naj bi pomirila ameriško nezadovoljstvo s tem, da bi odstranila veliko vojnih bremen, da bi se spremenila taktika na bojiščih s tem, da bi se zmanjšale izgube.

Kritična odločitev o prenehanju vojne še ni padla. Niti predsednik niti Clark Clifford pred njim nista nikoli posebej omenila pripravjenost za pogovore o popolnem umiku ameriških enot z indokитайske celine.

Mogoč je spodoben mir

Opozicija večinoma ne govori o pogovorih o ameriškem umiku. Velika večina med njimi vztraja pri kar najhitrejšemu umiku, ne da bi hkrati s tem potekali tudi pogovori. Pravilna politika pa je, pogovarjati se o umiku, da bi v domačijo za umik 500.000 ameriških vojakov dobili pomembne koncesije.

Ali so takšni pogovori praktično politika? Medtem ko tega seveda ne morem dokazovati pa vem, da je francoska vlada o tem prepričana. Razumeti moramo namreč, da so Francozi v veliko tesnejših stikih s Severnim Vietnamom kot pa Američani. V Hanoju imajo diplomatsko predstavnstvo. In medtem ko se Američani pogovarjajo s Hanojem običajno prek francoskih posrednikov, nimajo z njimi tistih zaupnih odnosov, kot jih imajo Francozi. Francozi so prepričani, da je mogoč spodoben mir, ko bo padla odločitev o umiku celotne ameriške ekspedicije.

Francozi pravijo, da je to mogoče in prepričan sem, da noben ameriški uradnik ne ve toliko, da bi jim mogel dokazati, da nimajo prav. Če v resnici Amerika namerava zapustiti Vietnam, potem bi

lahko prisilila Francoze, da ji pomagajo kot posredniki.

Predsednik Nixon ne bi smel gledati na pogovore o umiku, kot da bo to umik v vsej naglici. V umiku na osnovi pogovorov, kakršen je mogoč po mnenju Francozov, bi ameriške enote v Vietnamu morale doseči vsaj deset let neodvisnosti za Južni Vietnam. Neodvisnost Vietnamu ne bodo mogli zagotoviti za vedno, ker si ni mogoče predstavljati, da bi zapustili Vietnam, hkrati pa še vedno vodili njegove notranje zadeve.

Predsednik prav tako ne bi smel gledati na umik na osnovi pogovorov kot na poraz. Američani niso bili poraženi. Niso sicer dosegli praktičnih ciljev, ki jih je Johnson nespametno postavil oboroženim silam. Porazena je tista armada, ki se mora predati ali pa se v ognju nenadoma umakniti častno, čeprav ne zmagovito in slavno pa je za armado, ki ni opravičila svojega poslanstva, če se sporazume in se v redu umakne.

Če bodo Američani popravili svojo napako in ne bodo še naprej po nepotrebnem razmetavali sredstev, bo njih ugled seveda manjši, kot je po mnenju tako mnogih Američanov bil v petdesetih in šestdesetih letih. Združene države pa bodo še vedno ostale zelo velika sila in ta sila ne bo izgubila, če bodo ameriške enote zapustile indokитайsko celino.

Prepričan sem, da do umika na osnovi prejšnjih pogovorov, ki sicer priznava neuspeh poslanstva, ne pa tudi poraza armade, očističevalno in zdravilno vpliva: na razdeljeno Ameriko.

Razmere na Portugalskem in kolonialnem

II.

V prvih desetih mesecih prejšnjega leta je minister za industrijo zavrnil 29 od 86 predloženih načrtov za gradnjo novih industrijskih objektov. Seveda kdor ima namen zgraditi, obnoviti ali pa povečati podjetje, potrebuje kapital, ki mu ga lahko nudijo samo banke, toča ker so banke v rokah družin, nudi jo posojila samo tistim vejam gospodarstva, ki niso konkurenčni in so premajhne, da bi škodovali njihovim interesom.

Če je notranja politika obsodbe vredna, doseže zunanja politika višek in nasprotuje vsem človeškim pravicam do samoodločbe. Portugalska je zadnja evropska država, ki vodi kolonialno vojno in to na ozemlju, ki je 20 krat večje od nje same. V čezmorskih provincah ima 120.000 vojakov, ki so povečini delavci, kmetje ali pa študentje, katerim ni bilo dovoljeno dokončati študija. Kolonialna vojna tako še bolj prispeva k izseljevanju, kar niso do tega še privedle nizke plače, dolga vojaška služba, neustrezajoča politična in ekonomska ureditev dežele. Od leta 1955 je zapustilo Portugalsko nad milijon prebivalcev, ki so se naselili v Franciji. Zahodni Nemčiji in celo v sosednji fašistični Španiji. Delodajalci so bili zaradi pomanjkanja delovne sile prisiljeni povišati plače, obenem pa je vlada leta 1967 izdala dekret, s katerim se portugalskim državljanom prepoveduje izseljevanje. Seveda breme, že v naprej izgubljenega kolonialnega vojnega nosi delavski razred. Cene potrošnih dobrin so se leta 1967 zvišale za 5,5 odst. leta 1968 za 6,1 odst. in v obdobju junij 1968-junij 1969 za celih 8 odst.

(KONEC)

Tri pomembne obletnice Glasbene matice v Trstu

Glasbena matica v Trstu je v soboto 13. decembra svečano proslavila tri svoje pomembne jubileje: 60-letnico svoje ustanovitve, 25-letnico svoje obnovitve in 15-letnico delovanja svojega orkestra. V Kulturnem domu v Trstu je bil slavnostni koncert, na katerem so sodelovali združeni otroški pevski zbori iz Devina, Nabrežine, z Opčin in iz Trsta, ki so nastopili ob spremljavi malega godalnega ansambla; 50-članski orkester Akademije za glasbo iz Ljubljane s solistom - violinistom Zarkom Hrvatičem in s solistom - pianistom Aleksandrom Vodopivcem. Dirigirala sta izmenoma Oskar Kjuder, profesor šole Glasbene matice in Boris Svarena dirigent Opere v Mariboru. Slavnostni govor je imel predsednik Glasbene matice Dušan Hreščak.

Glasbena matica je izdala lično brošuro, v kateri je opisana pot, ki jo je organizacija prehodila. Iz omenjene brošure smo povzeli naslednji sestavek, ki ga je napisal dr. Demšar.

S prebujenjem narodne zavesti, na katero so vplivali zlasti dogodki marčne revolucije (leta 1848), je dobila spodbudo za svoj razvoj tudi slovenska glasba, na katere dejavnost je vplivalo predvsem ustanavljanje čitalnic, ki so vsem ustanavljanje življene središče društvenega življenja ter so gojile slovensko dramsko in glasbeno umetnost.

Med prosvetnimi delavci tega obdobja sta dva glasbenika krepko posegla v takratno glasbeno življenje na Primorskem, Hrabroslav Volarič, ki je napisal vrsto zborovskih in nekaj klavirskih skladb, ter Anton Hajdrih, avtor številnih priljubljenih zborovskih pesmi.

Slovenska narodna zavest je bila v letih pred prvo svetovno vojno verjetno najkrepkeje zasidrana prav na Tržaškem in Goriškem, saj skoraj ni bilo vasi, ki ne bi imela pevskega zbora.

Ob koncu preteklega stoletja je opazna večja razgibanost glasbenih sporedov, v katerih zasledimo vedno več instrumentalnih skladb. Pri tem pa je bila občutljiva vse večja potreba po kvalitetnih glasbenikih. Zato je Glasbena matica v Ljubljani že leta 1882 ustanovila svojo glasbeno šolo.

A tudi primorski Slovenci niso zaostajali. Goričani so že leta 1900 ustanovili Pevsko in glasbeno društvo. Leta 1909 so im sledili Tržičani z ustanovitvijo Pevskega in glasbenega društva v Trstu, poudružnico Glasbene matice v Ljubljani.

Novoustanovljeno tržaško glasbeno društvo, ki so ga običajno imenovali Glasbena matica, si je zastavilo cilj, da z glasbenim poukom skrbi za naraščaj, da izdaja muzikalije prvenstveno domačih avtorjev, da ustanovi pevki zbor, da prireja koncerte, na katerih bi se javnost seznanila s slovensko in slovansko glasbeno ustvarjalnostjo, da pripravi pogoje za lasten orkester in da goji našo narodno pesem.

Tržaška Glasbena matica je leno napredovala. Težišče njenega delovanja je postala glasbena šola, ki si je kmalu pridobila ugled. V njej so naučevali klavir, violino in glasbeno teorijo, kasneje solistično petje pa tudi orkestralne instrumente z namenom, da bi ustanovili samostojen orkester. Začasni vodja šole je bil prvi dve leti Karel Mahkota, poučevali pa so še Emil Adamič, Ivan Frickewitz in Avgust Ribica. Že v drugem šolskem letu pomnožilo številno nienih učiteljev A. Waschte, Vitko Sušteršič in Vasilij Mirk.

Jeseni leta 1912 je prevzel vodstvo Viktor Šonc ter ostal njen ravnatelj razen v vojnih letih vse do leta 1927. Med učitelje so pritegnili tudi Petra Heplyja, češkega kapelnika, ki je z vojaškim orkestrom pogosto sodeloval pri koncertih Glasbene matice in pri urizoriranih oper in operet. Šola je ustanovila dijaški pevski zbor, gojenci pa so sodelovali tudi v različnih instrumentalnih ansamblih.

Z vselitvijo v Narodni dom je dobila šola Glasbene matice primerne prostore, saj je vse dotlej morala iskati zatočišče pri raz-

Zarko Hrvatič

nih društvih in šolah. Sporedi njenih glasbenih prireditev so bili odslej vse pestrejši.

Leta 1911 je odbor Glasbene matice naslovil na vladno namestništvo prošnjo, da bi dobila njena šola pravico javnosti, in nekaj mesecev kasneje (7. maja 1912) je društvu zares uspelo, da sta bili šoli z ministrskim odlokom priznani pravica javnega poučevanja in vladna podpora.

Kmalu po ustanovitvi je tržaška Glasbena matica posegla v razgibano življenje primorskih Slovencev tudi s koncerti, zlasti s svojim pevskim zborom, ki je pripravil kvalitetne koncerte tudi s sodelovanjem orkestra. Pevski zbor je sodeloval tudi pri operah in operetah, ki jih je uprizorilo Dramatično društvo (predhodnik Slovenskega gledališča v Trstu. Opomba uredn.).

Razvoju glasbenega življenja Primorskih Slovencev so v letih pred prvo svetovno vojno pripomogla tudi druga društva s svojimi pevskim zbori, tamburaškimi ansambli in godbami na pihala, ki so večkrat nastopili v javnosti. Pri tem moramo omeniti zlasti koncerte Pevskega in glasbenega društva v Gorici.

Prva svetovna vojna je močno okrnila glasbeno dejavnost na Primorskem. Glasbena matica je zašla v težave, ker so vladne oblasti ukinile podporo, pa tudi

(Nadaljevanje na 4. strani)

O ljudskem športu, njegovih uspehih in težavah

II.

Razgovor s predsednikom športnega društva Polet

Nadaljujemo razgovor s predstavnikami slovenskih športnih društev. Tokrat objavljamo razgovor s predsednikom openskega društva Polet. Vprašanja se glasijo:

1. Ali bi nam obrazložili vzroke, zaradi katerih ste ustanovili športno društvo in po katerih smernicah ste se odločili delovati?

2. Ste zadovoljni z dosedanjim uspehom in ali mislite, da boste dosegli še večje uspehe?

3. Ali se, po vašem mnenju, slovenska športna društva lahko poslužujejo tujih igralcev?

4. Ali so potrebni veliki denarni izdatki za odkup nogometašev iz drugih klubov, ko pa imamo toliko mladine v našem krogu, ki goji nogomet in je tudi nadarjena za ta šport?

5. Smatrate, da je potrebna povezava med športnimi in prosvetnimi društvi?

6. Kakšni so odnosi med slovenskimi športnimi društvi?

Predsednik športnega društva Polet, Egon Kravs, je odgovoril na vsa vprašanja. Odgovore objavljamo po vrstnem redu.

1. Vzrokov je več, vendar je na ustanovitev društva nedvomno najbolj vplivala želja mladine, da se začne organizirano udeleževati na športnem področju. Če k temu dodamo še podporo staršev, ki so razumeli, da lahko

Odbojkarji ŠP POLET

športno udejstvovanje njihovih otrok samo pozitivno vpliva na njihov razvoj, tedaj lahko razumemo, zakaj je bilo društvo ustanovljeno.

Spočetka smo skušali «mobilizirati» predvsem že kolikor toliko odraslo mladino, ki je bila več ali manj organizirana pri drugih društvih. Toda kaj kmalu se je pokazalo, da je ta mladina bila preveč navezana na svoja, dejal bi »matična« društva in zato smo začeli znova: v naše vrste smo pritegnili predvsem otroke in doraščajočo mladino do 14. leta starosti in s to smo začeli delati. Smernice našega dela pa lahko izrazimo z reko »zdrav duh v zdravem telesu«, k čemer bi dodali še «v domačem okolju».

2. Uspeh, ki smo ga dosegli na letošnjih športnih igrah, nas — razumljivo — navdaja z veseljem in ponosom. Toda ne smemo pozabiti, da je bil ta uspeh skupek prizadevanj vse openske mladine, se pravi tudi tiste, ki deluje izven «Poleta».

Z uspehi izključno v «Poletu» organizirane mladine smo tudi več kot zadovoljni, če pri tem upoštevamo dejstvo, da smo začeli z najmlajšimi. Iz naraščajnikov bodo postali junijorji in šele potem člani. To se pravi, da imajo pred seboj še dolgo pot in prepričani smo, da bodo na tej poti dosegli še večje uspehe kot doslej.

3. Mislim, da tujih igralcev ne kaže jemati. Dopustno bi še nekako bilo, če bi se društvo s pomočjo enega ali dveh takih igralcev lahko uveljavilo v državnem merilu, recimo če bi na ta način prišla ekipa košarke v skupino A državnega prvenstva. Toda o tem danes ni govora.

4. Naše društvo se z nogometom ne ukvarja in to prav zaradi razmer, ki vladajo danes v različnih društvih, ki jim je nogomet glavno delovanje. Osebnost pa sem proti vsakemu športu, kjer so potrebni veliki zneski denarja za majhno skupino ljudi, saj od tega mladina kot celota in skupnost nima nobene koristi.

5. Povezava med prosvetnimi in športnimi društvi je nujno potrebna, saj oboji mladino vzgajajo v slovenskem duhu in v slovenskem okolju. Ko bo športnik prišel v določena leta in opustil športno dejavnost, se bo lotil česa drugega. Najbližja in najenostavnejša pot mu bo v prosvetno društvo, zlasti še, če bo že med športnim udejstvovanjem občutil vez, ki spaja obe društvi. Da se pa to doseže, je nujno potrebno, da prosvetno društvo z razumevanjem spremlja delovanje športnega društva in ker so v prosvetnem društvu zreli ljudje, naj le-ti mladini vsestransko pomagajo.

6. Mislim, da so odnosi — vsaj kar se našega društva tiče — dobri.

Občni zbor prosvetnega društva Tabor na Opčinah

Dne 17. decembra je bil na Opčinah drugi redni občni zbor Slovenskega prosvetnega društva Tabor. Občni zbor je bil prežet z upravičenim optimizmom, saj je društvo, zlasti v zadnjem letu, vidno napredovalo.

To je med drugim podčrtal predsednik Rudi Vremec v svojem poročilu; to so potrdili tudi drugi člani odbora; to je prišlo do izraza tudi v razpravi.

Iz tajniškega poročila je razvidno, da je v zadnjem letu društvo Tabor organiziralo 31 raznovrstnih prireditev odnoso je na njih sodelovalo, bodisi v Prosvetnem domu na Opčinah bodisi v drugih krajih. Iz istega poročila je razvidno tudi, da se je društveni odbor redno sestajal ter o vseh zadevah kolektivno razpravljal in sklepal.

Prepustimo besedo prof. Ivanu Sosiču, ki je v imenu nadzornega odbora med drugim podčrtal naslednje:

«V imenu nadzornega odbora se zahvaljujem vsem odbornikom za njihov trud in napor. Pozna se, da so v odboru mladi, ki meho govorijo, zato pa rajši z veseljem več delajo in ustvarjajo. Vidimo jih pri vsakem delu in mnogi so tudi člani pevskega zbora in dramskega odseka.

Pevski zbor in dramski odsek sta dva največja in najvažnejša uspeha našega odbora v tem letu. Vztrajnost, točnost, veselje in ljubezen do naše pesmi so pevce povezale v družino, ki jo spretno vodi prof. Sveto Grgič, predseduje pa jih naš dr. Seraf, ki vneto skrbi za napredek zbora. Lucija Hrovatinova je prebrala poročilo o dramski skupini. Težko je izbirati igre, ki bi vsem ugajale, še težji je izbor igralcev, mislim pa, da je bila «Vdova Rošlinka» posrečena in za njen uspeh se je treba zahvaliti vsem igralcem, režiserju in vsem, ki so pri delu kakor koli sodelovali.»

Da je bilo delovanje društva uspešno potrjujejo tudi obračuni.

Predsedstvo občnega zbora društva TABOR

Prosvetno društvo je kljub velikim izdatkom tudi v finančnem pogledu aktivno.

Kljub uspehom pa je treba poudariti, da obstajajo še nekatera odprta vprašanja. Prof. Ivan Sosič je poudaril med drugim: «Potrebna nam je še primerna soba za knjižnico in čitalnico in za sestanke. Arhitekt Jagodic je v razpravi naglasil potrebo po ureditvi Prosvetnega doma, Mirko Kapelj je naglasil, da bi treba v Prosvetnem domu urediti čitalnico, ki naj bi bila neke vrste klub, v katerem bi bila na razpolago slovenska pisana beseda in ki naj bi postal dejansko kulturno središče vaščanov. Potrebo je ustvariti tudi konkretno sodelovanje med prosvetnim društvom in športnim društvom Polet. Za sodelovanje med obema društvoma se je zavzel zlasti Vladimir Wilhelm, ki je spregovoril v imenu športnega društva. Med drugim je poudaril: «Živimo v času, kakršnega nobena generacija mladih, pa tudi starejših ljudi ne pomeni. Prehitri tempo modernizacije in tehnike povzročata vse večje prepade med miselnostjo starejših in mlajših. In če upoštevamo ta dejstva, nove življenjske pogoje in na splošno spremenjen na-

čin življenja, tedaj naj bi bila prva dolžnost, da vsklajamo naše delovanje v enem samem cilju. In ta cilj je: ohraniti našo slovensko narodnostno skupnost na Opčinah, skupnost, ki ne bo poznala zatajevanj in odpadnikov, skupnost, ki bo zahtevala svoje pravice in se zanje borila. Pri tem pa je nad vse važno, da ne pozabimo na mladino, saj brez mladine ni bodočnosti!»

Na občnem zboru je bila poudarjena tudi potreba po še večji okrepitvi kulturne dejavnosti, pomnožitvi kvalitetnih predavanj in po dostojni proslavi 25-letnice zmagе osvobodilnih sil.

Na občnem zboru je bil izvoljen novi odbor. V glavnem so skoraj vsi odborniki ostali na svojih položajih. Volitve so pokazale, da članstvo zaupa odboru sa je bil izid glasovanja zelo kompakten. Za predsednika je bil ponovno izvoljen Rudi Vremec, za tajnika Torčji Sosič. Ostali odborniki so naslednji: Božica Čuk, Milko Čebulec, Ivan Gulič, Lucija Hrovatin, Stanka Hrovatin, Livij Sosič, Marij Sosič, Stojan Sosič, Rinald Vremec. Za člane nadzornega odbora so bili ponovno izvoljeni dr. Robert Hlavaty, Mirko Kapelj in prof. Ivo Sosič.

25-letnica obnovitve slovenskih šol

Na Tržaškem bodo slovesno proslavili 25-letnico obnovitve slovenskih šol. Proslave bodo pod pokroviteljstvom enotnega šolskega odbora. Znanstveni in klasični licej je v okviru teh proslav imel svojo prireditve. Prejšnji teden so v veži zavoda odkrili doprsni kip Franceta Prešerna, po katerem se zavod imenuje, preteklo nedeljo pa je bila v Kulturnem domu prireditve, na kateri so nastopili gojenci zavoda. Upriporili so Cankarjevo dramo Kralj na Beajnovi. Tema dvema prireditvama bodo, kot rečeno sledile druge prireditve.

V zvezi s 25-letnico obnovitve slovenskih šol na Tržaškem in tudi na Goriškem prihaja do nekaterih protislovij. V nekaterih publikacijah beremo, da so bile slovenske šole obnovljene po letu 1945, v drugih publikacijah je zapisano, da je slovenske šole na Tržaškem in Goriškem «ustanovila» anglo-ameriška vojaška oblast. Šolski skrbnik je v govoru, ki ga je imel na prireditvi v znanstvenem liceju, med drugim dejal, da se je za ustanovitve slovenskih šol na Tržaškem zahvaliti rimski vladi. Vse te trditve so netočne, kajti slovenske šole je obnovilo slovensko ljudstvo samo kmalu po padcu fašizma, t.j. med narodno osvobodilno borbo. To je neizpodbitno zgodovinsko dejstvo. 25-letnica obnovitve slovenskih šol je torej že za nami, vendar je pravilno, da se te obletnice spominjamo in jo proslavljamo, četudi pozno.

SLOVENSKO GLEDALIŠČE v Trstu
Kulturni dom

F. S. Finžgar

NAŠA KRI

igra v štirih dejanjih

Premiera v soboto 3. januarja
1970 ob 21. uri;
ponovitev v nedeljo 4. januarja
ob 16. uri.

Glasbena matica

(Nadaljevanje s 3. strani)

prispevki, ki jih je prejela od zasebnikov, so začeli usihati. Nekateri učitelji so bili vpoklicani k vojakom, vendar se število učencev ni vidno zmanjšalo.

Po vojni je Glasbena matica začela zopet z rednim poukom. Učitelju Franu Topiču je uspelo iz gojencev višjih razredov, učiteljev šole ter drugih glasbenikov sestaviti 35-članski godalni ansambel. V njem so poleg Slovencev sodelovali tudi nekateri italijanski glasbeniki. Precej učencev je šola izgubila leta 1919, ker se je mnogo družin izselilo v Jugoslavijo, vendar je bil dotok novih še vedno zadovoljiv.

V letih po prvi svetovni vojni so na šoli Glasbene matice poučevali poleg ravnatelja Viktorja Sonca še Vasilij Mirk, Ana Lampetova, Srečko Kumar, Roman Mislej, Helena Chiurkova, Vladimir Prinčič, dr. Evgen Bunc, Viktor Čermelj, Margherita Bortolotti in Anton Pervanja.

Po vojni so koncertno dejavnost Glasbene matice zopet ožili nastopi njenega pevskega zbora in številnih solistov, tako domačih kakor gostov. Optimizem, s katerimi so slovenski kulturni delavci gledali v bodočnost pa se ni uresničil. Kmalu je začel fašizem kazati svoje nasilje, v začetku podtalno, nato pa javno.

Zadnji večji koncert združen

z nastopom gojencev, je Glasbena matica pripravila v Narodnem domu dne 3. julija 1920. Deset dni kasneje je s požigom Narodnega doma tudi Glasbena matica izgubila svoje imetje in prostore. Zgoreli so vsi klavirji, glasbena knjižnica, stanovanjska in šolska oprema, kar pa ni bilo uničeno, so večinoma ukradli.

Ker ni bilo centralnega šolskega prostora, se je morala šola razdeliti v več oddelkov, ki so delovali v predmestjih (pri Sv. Ivanu, v Rojanu in v Barkovljah) ter pri Sv. Jakobu; da bi se izognili morebitnim napadom, pa tudi v zasebnih stanovanjih.

Čeprav je bil glasbeni pouk večkrat prekinjen zaradi fašističnih napadov, število učencev ni upadlo. Šola Glasbene matice je tudi v naslednjih letih ob zaključku sezone pripravila nastope gojencev, predvsem v dvorani Delavskega konsumnega društva pri Sv. Jakobu.

Zaradi pomanjkanja prostorov in inventarja pa je prenehalo delovanje društvenega orkestra. Zbral se je ponovno le ob nekaterih priložnostih. Pevski zbor pa je še nadalje pripravljaval koncerte, čeprav v daljših presledkih.

Vedno hujši pritisk fašizma je povzročil, da se je število gojencev šole Glasbene matice postopoma manjšalo. Močno se je občutilo pomanjkanje osrednjih šolskih prostorov, vedno več ljudi se je izseljevalo v Jugoslavijo in učiteljstvo je bilo prisiljeno, da si drugje poišče kos kruha. Zaradi nevdržnih pogojev je odbor Glasbene matice 20. septembra 1927 društvo razpustil, da ga ne bi zadela podobna usoda kakor številna slovenska društva, ki so prejela od oblasti dekret o razpustitvi in zaplembi imovine. Z lastnim razpustom je Glasbeni matici uspelo, da je inventar, zlasti klavirje poskrila pri zasebnikih in jih s tem rešila.

Z letom 1928 je slovensko glasbeno življenje na Primorskem skoraj povsem utihnilo. Ostali so v glavnem le cerkveni zbori in ponekod godbe na pihala. Vendar zborovska pesem ni utihnila, še dalje je budila narodno zavest pa čeprav le v ožjem domačem krogu in na izletih.

Prvi maj 1945 je prinesel svobodo in zavzetost za obnovo prosvetne in kulturne dejavnosti. Po vseh krajih so vzklili pevski zbori, katerim se je pridružila zlasti mladina. Na mitingih, pri prosvetnih prireditvah in v radijski oddaji je donesla partizanska in narodna pesem.

Jeseni 1945 je bila obnovljena Glasbena matica, ki si je zastavila podoben delovni načrt kakor ob ustanovitvi leta 1909. Dolgoletni molk, prisiljeni molk, je povzročil, da so morali glasbeni delavci poprijeti svoje delo povsem na novo, v okoliščinah, ki niso bile vselej spodbudne. Utesnjene možnosti pa so do neke mere celo krepile napore, ki so jih obnovljena ustanova in njeni sodelavci vlagali v delo na področju glasbe.

Narodna zavest, tesna povezava s kulturo matičnega naroda, prirojena muzikalnost ter prepričanje, da je v kulturnega razvoju našega naroda glasba potrebna in da je želja po razvoju glasbene umetnosti med primorskimi Slovenci resnično občutena, so ti isti pomembni dejavniki, ki so pripomogli, da se je Glasbena matica v teku let razvila v najpomembnejšo slovensko glasbeno ustanovo v zamejstvu.

DELO
glasilo KPI za slovensko
narodno manjšino
Direktor Marija Bernetič
Ureja uredniški odbor
Odgovorni urednik
Anton Mirko Kapelj
Tisk: Tip. Riva - Trst - Ul.
Torrebianca 12

Vsem svojim obiskovalcem in prijateljem želi srečno novo leto

SLOVENSKO
GLEDALIŠČE
V TRSTU

Viktor Bogatec

KROJAČ

Sv. Križ, 99 - tel. 22-51-63

.....

Vsem cenjenim prijateljem
vošči srečno novo leto

POTOVALNI URAD

AURORA

TRST - ULICA CICERONE 4

TELEF. 29-243

Želi srečno novo leto

Trgovina z jestvinami
in pekarna

Zora Čok

OPČINE

Narodna ulica 61

Vošči vsem cenjenim odjemalcem
srečno novo leto

Društvena prodajalna

OPČINE

Alpiska ulica 85
tel. 211054

Želi vsem odjemalcem
srečno novo leto

Društvena gostilna

Prosek

vošči cenjenim gostom
srečno novo leto

Zavarovalnica UNIPOL

je zavarovalna družba,
ki jo upravljajo
predstavniki delavcev

□

zavaruje:

- civilne odgovornosti avtomobilov
- življenje
- proti nezgodam, požaru, vlomom itd.

□

Generalna agencija v Trstu
Viale D'Annunzio 4 - tel. 763.218

vošči srečno novo leto

La Triestina di Abbigliamento

TRST - TRG PONTEROSSO 2 - DRUGO NADSTROPJE - TEL. 36-86

TRGOVINA MANUFATURE IN ČEVLJEV, KONFEKCIJA ŽENSKIH, ŽENSKIH IN OTROK, ZIMSKI IN DEŽNI PLAGI, VOLNENO BLAGO IN BOMBAZEVINA

VSE PO UGODNIH CENAH

Cenjenim odjemalcem vošči srečno novo leto

BANKA

BANCA DI CREDITO DI TRIESTE
S. P. A.

TRŽAŠKA KREDITNA BANKA
D. D.

GLAVNICA LIR 600.000.000 — VPLAČANIH LIR 300.000.000

TRST — ULICA FABIO FILZI 10 — TELEF. 38-101 - 38-045
BRZOJAVNI NASLOV: BANKRED

Vošči srečno novo leto

KMETIJSKA ZADRUGA

TRST - ULICA UGO FOSCOLO 1 — TELEFON 94-386

STROJI IN ORODJE ZA KMETIJSTVO IN VRTNARSTVO
ZALOGA SEMEN

Cenjenim odjemalcem vošči srečno novo leto

ZALOGA PIVA UNION, VSTEKLENICENIH BRISKIH VIN IN MINERALNE VODE

JOŽE GUŠTIN

ZGONIK — TELEFON 22-81-23

Želi vsem cenjenim odjemalcem srečno novo leto

TRŽAŠKA KNJIGARNA

TRST - ULICA SV. FRANCIŠKA 20 — TELEFON 61-792

VSE NAJNOVEJŠE SLOVENSKE KNJIGE JUGOSLOVANSKI FOLKLORNI PREDMETI, GRAMOFONSKE PLOSČE, REVIE IN CASOPISI

Vsem cenjenim odjemalcem želi srečno novo leto

ZALOGA DOMAČIH IN SORTNIH VIN TER LIKERJEV
UVOZ — IZVOZ

MIRAN KURET TRST - ULICA VALDIRIVO 3
TEL. 28-926

Vsem cenjenim odjemalcem vošči srečno novo leto

Društvena gostilna

Ljudski dom
pri Sveti Barbari (Milje)

vošči vsem cenjenim gostom srečno novo leto